

KEHITTÄMISTEHTÄVÄ b: TAPIO NENONEN JA TARJA RÄISÄNEN

Rantakylän normaalikoulu on 400 oppilaan yhtenäiskoulu Joensuussa, joka aloitti toimintansa uusissa tiloissa tämän vuoden tammikuussa. Oppilaista noin 90 on maahanmuuttajataustaisia S2-oppilaita. Luokissa saatetaan puhua jopa seitsemää eri äidinkieltä oppilaiden keskuudessa. Eriyttäminen työsarkaa riittää ja onneksi alakoululle on saatu avuksi resurssiopettaja. Yläkoululla on käytettävissä ainoastaan laaja-alainen erityisopettaja ja kaksi koulunkäynnin ohjaajaa oppituntien aikana.

Koulumme on inklusiivinen koulu, joka on erikoistunut taitoaineisiin. Kotitalouden opetus alkaa tällä hetkellä jo 4.vuosiluokalta, mutta tulevaisuudessa kenties jo aikaisemminkin.

Kotitalouden ryhmissä on yleensä 16 oppilasta. 5-6 luokkalaisten ryhmässä opettaja on yleensä yksinään, vaikka ryhmässä on oppilaita, joiden suomen kielen taito ei ole kovin hyvä. Tämän kurssin aikana Tapio on ollut mukana tunneilla, joten olemme voineet toteuttaa yhteisopettajuutta. 4.luokan tunneilla opettajalla on apunaan koulunkäynnin ohjaaja. Kotitaloudentunneilla on tullut monta kertaa eteen haastavia tilanteita, kun oppilaat eivät ole ymmärtäneet opettajan puhetta tai kirjallisia ohjeita. Opettaja on pyrkinyt havainnollistamaan asiat ennen käytännön työskentelyn alkamista eli esillä ovat olleet esimerkiksi kaikki tunnilla tarvittavat työvälineet ja astiat. Opettaja on myös kertonut, missä ne sijaitsevat ja havainnollistamisen apuna on käytetty kuvia. Käsiteltäviä asioita on myös toistettu useita kertoja.

Laatikoihin ja kaappien oviin on kirjoitettu suomeksi niiden sisältämät tavarat, mutta merkinnöistä ei ole ollut paljon apua oppilaille, mikäli heidän äidinkieltensä on jokin muu kuin suomi. Käytännön työskentelyä on vaikeuttanut sekä hidastanut välineiden ja astioiden etsiminen. Siihen on mennyt todella paljon aikaa oppitunnista. Oppilaat ovat kysyneet tietenkin apua opettajalta, mutta yksinään oleva opettaja ei kerkeä kaikkia auttamaan. Onneksi osa oppilaista on auttanut luokkakavereitaan heidän omalla äidinkielellään. Nämä tilanteet ovat heikentäneet ryhmän työrauhaa ja aiheuttaneet joissakin oppilaissa turhaantuneisuuden tunteita.

Tämän koulutuksen yksi parhimmista anneista oli idea, jonka saimme eräältä kurssitoverilta. Hän kertoi työskennelleensä kotitalousluokassa, jossa oppilaiden keittiöiden kaappien oviin sekä laatikoihin oli laitettu kuvat värikoodeineen. Aloimme heti toteuttaa tätä ideaa koulussamme. Osallistimme oppilaat mukaan kehittämistyöhön. Kysyimme kuvataiteen opettajalta, ketkä oppilaista olivat taitavia piirtäjiä. Nämä löytyivätkin yllättäen yläkoulun pitkän kotitalouden valinnaisryhmästä. Oppilaat piirsivät astioista ja välineistä kotitalouden tuntien aikana kuvia. Ne värikoodattiin: punainen, sininen, keltainen ja valkoinen. Kuvat laminoitiin ja

liimattiin kaappien oviin ja laatikoihin. Värikoodaus tarkoittaa sitä, että kaikki astiat ja välineet merkitään väreillä, jotta astiat ja välineet löytyvät tuntien jälkeen oikeille paikoilleen.

Muutaman opetuskerran jälkeen voi jo sanoa, että kehittämistyö oli onnistunut. Tuntien työrauha on parantunut, oppilaat löytävät tarvitsemansa tavarat ja välineet helpommin. Heistä on tullut itseohjautuvampia. Myös kiireen tunne tunneilla on vähentynyt. Aina ei tarvita siis monimutkaisia menetelmiä ja välineitä tilanteen / asioiden parantamiseksi. Parasta tässä kehittämistyössä oli kuitenkin oppilaiden osallistaminen. He tykkäsivät tehtävästä ja siitä että pääsivät vaikuttamaan kotitalousluokan toiminnan kehittämiseen. Myös käyttäjien palaute on ollut positiivista. Tästä on hyvä jatkaa Rantakylän normaalikoulun kotitalousluokan toiminnan kehittämistä edelleen.